

## Steaua Betleemului

Între numeroasele referiri profetice cu privire la venirea lui Isus în lumea aceasta, în cartea Numeri 24, 17 El este făgădui ca o stea care răsare: »O Stea răsare din Iacov, un Toiag de cârmuire se ridică din Israel. El străpunge laturile Moabului, și prăpădește pe toți copiii lui Set.« Devine clar, că Biblia folosește pentru Fiul lui Dumnezeu de trei ori constelații ca semne însoțitoare, ca să marcheze trei evenimente istorice deosebite: nașterea lui Isus (Matei 2, 2), răstignirea lui Isus (Luca 23, 44-45) și revenirea lui Isus (Matei 24, 29-30).

În Evanghelia după Matei 2, 1-12 ni se relatează, că magii au venit din Orient ca să caute pe Împăratul iudeilor de curând născut: »I-am văzut steaua în răsărit și am venit să ne închinăm Lui« (Matei 2, 2). S-au făcut multe presupuneri cu privire la steaua Betleemului, încercându-se să se stabilească care stea, sau care constelație stelară astronomică se potrivește stelei Betleemului. Vrem să verificăm unele posibilități:

**Cometele:** Cometele luminoase cu codă lungă au impresionat totdeauna adânc sufletele oamenilor. Ele au fost interpretate, ca fiind vestitorii unor evenimente deosebite. Artiștii au preluat aceste gânduri și în prezentările populare ale iesiei și în tablourile despre nașterea lui Isus au pictat peste staulul din Betleem o cometă strălucitoare cu coadă lungă. Steaua din Betleem nu putea să fie o cometă, căci astronomia nu cunoaște comete în perioada de trecere de la o epocă la alta. Au existat stele cu coadă strălucitoare numai în anii 44 înainte de Hristos, 17 î.H. și în anul 66 după Hristos. În afară de aceasta, cometele au fost dintotdeauna considerate ca fiind aducătoare de nenorocire, ca vestitori ai catastrofelor (războaie, epidemii).

**Nove:** Alte apariții astronomice au fost așa-zisele „novae” (= stele noi). Ele sunt acele explozii stelare intergalactice, care sunt însoțite de apariții luminoase. În antichitate s-a relatat deja despre străfulgerări neașteptate ale unor obiecte asemănătoare cu stelele, care puteau fi văzute câteva nopți la rând acolo unde nu era nici o stea. La schimbarea epocii se relatează numai de două ori despre o aprindere a unei „stele noi”, și anume în anul 134 înainte de Hristos și în anul 173 după Hristos.

**Conjunția planetelor:** În anul 1603 – mai exact la 17 decembrie – a avut loc pentru prima dată o soluționare astronomică potrivită. Cunoscutul matematician regal și astronom al curții regale *Johannes Kepler* observa prin telescopul său în Hradschin în Praga cerul înstelat. A avut parte de o observație de care nu avea zilnic parte. Planetele Jupiter și Saturn s-au întâlnit în noaptea aceea în constelația Săgetătorul. O astfel de apropiere a planetelor se numește „conjunție”.<sup>1</sup> Acest eveniment este într-adevăr rar, dar are loc periodic.<sup>2</sup> *Kepler* a fost fascinat de ce a văzut și a început să facă calcule. A ajuns la următoarea concluzie: în anul 7 înainte de Hristos a avut loc o conjuncție întreită a planetelor Saturn și Jupiter. El a fost primul care a pus acest fenomen al observațiilor sale în legătură cu steaua din Betleem. Publicațiile sale au fost date uitării, dar au devenit foarte actuale, când în anul 1925 orientalistul german *Paul Schnabel* i-a reușit să descifreze a tablă cu scriere cuneiformă neo-babiloniană veche de aproximativ 2000 de ani. Era vorba de „Calendarul stelar de la Sippar” – școala astrologică de la Sippar la Eufrat în Babilon. O deosebită importanță au însemnările care se referă la aproximativ anul 7 înainte de Hristos. Ca eveniment deosebit este numit acolo și conjuncția întreită a planetelor Jupiter și Saturn. Planeta Jupiter era considerată la multe popoare ca fiind steaua aducătoare de noroc și steaua împărătească, și potrivit vechii

---

<sup>1</sup> **Conjunție** (latină: *coniunctio* = legătură; așezarea a două planete pe o linie cu pământul): cum ia naștere o astfel de conjuncție? Jupiter și Saturn se rotește în jurul Soarelui în afara traseului Pământului, ocazional ajungând în „opozitie”, adică, Pământul se află situat între Soare și cele două planete. Deoarece Pământul se rotește mai repede în jurul Soarelui decât Jupiter și Saturn, observatorul de pe Pământ are impresia că cele două planete se deplasează de-a-ndăratelea. Văzute de pe pământ, se mișcă în buclă.

<sup>2</sup> **Conjunția Saturn-Jupiter:** Jupiter și Saturn se întâlnesc în medie la 20 de ani trecând o singură dată una pe lângă alta. La fiecare 258 de ani are loc o întâlnire întreită, dar atunci are loc de fiecare dată într-un alt semn al zodiacului. O conjuncție întreită în aceeași constelație a zodiacului are loc la aproximativ 774 de ani. Și în secolul 19 a avut loc o conjuncție întreită a lui Jupiter cu Saturn, și anume la 15 August și 11 Octombrie 1940 și la 20 Februarie 1941 în constelația Berbecului.

concepții iudaice Saturn trebuia să apere pe Israel. Constelația Peștelui era considerată Țara din apus (= o țară situată la apus). Ne-am apropiat în felul acesta de semnificația stelei Betleemului:

Magii din orient (răsărit) au observat de pe acoperișul Școlii de astrologie din Sippar la 29 Mai în anul 7 înainte de Hristos prima apropiere a planetelor Saturn și Jupiter. Ei fac următoarea combinație: Jupiter = steaua regală și Saturn = apărătorul lui Israel și ajung la concluzia: în țara de apus (= constelația Peștelui) s-a născut un împărat puternic. S-au decis pentru o călătorie obositoare, ca să vadă ce au descoperit astronomic și prin combinație astrologică. Pentru această interpretare a stelei Betleemului s-au decis mulți autori, făcând interpretări impresionante. Dar este ea adevărată? Potrivit însă cunoașterii mele este o altă interpretare: aproape, dar nu ajuns la țintă, căci textul biblic este în mai multe privințe împotriva acestei interpretări.

În cele ce urmează vom analiza detaliat, dacă cele trei versiuni amintite se potrivesc cu relatarea Bibliei. Pentru aceasta trebuie să vedem mai întâi foarte exact textul:

»Și iată că steaua, pe care o văzuseră în Răsărit, mergea înaintea lor, până ce a venit și s-a oprit deasupra locului unde era Pruncul. Când au văzut ei steaua, n-au mai putut de bucurie. Au intrat în casă, au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s-au aruncat cu fața la pământ, și I s-au închinat« (Matei 2, 9-11).

Pe baza a patru întrebări vrem să analizăm această remarcabilă istorisire a călătoriei și să deducem un răspuns biblic. Vrem să privim cu toată seriozitatea textul în toate detaliile afirmațiilor lui (aceasta să fie o caracteristică principială și obligatorie a tuturor comentariilor biblice!) și să-l evaluăm. Ceea ce nu se relatează direct – dar sunt aspecte necesare înțelegerii – vrem să le recunoaștem prin deducții ținând seama de mărturia generală a Bibliei.

**1. Au fost magii astrologi?** Magii din Răsărit aparțineau probabil clasei magicienilor babilonieni. Acești aparținători ai clasei distinse a preoților și învățaților se ocupau cu teologia păgână, cu științele naturii în general, dar în mod deosebit cu astronomia. Ei au fost preluați ca sfătuitori ai regelui. Traducerea cuvântului grecesc „*magoi*” prin „*înțelepți*” făcută de *Luther* este mai justificată decât ceea ce noi înțelegem astăzi prin magician, care se preocupă exclusiv cu vrăjitoria și practicile oculte. Oamenii amintiți în text se caracterizează printr-un mod de comportare deosebit, care cu greu ne permite să-i așezăm pe aceiași treaptă cu acei vrăjitori și ghicitori implicați în urâciunea astrologiei (Deuteronom 18, 11-12). Ei nu practicau cultul astrelor, așa cum se obișnuia în Babilon, prin închinarea la astre. Acești oameni au știut numai de caracterul simbolic al stelei și voiau să aducă adorare (sau să omagieze, cuvântul grecesc „*proskyneo*” = a saluta cu supunere prin cădere cu fața la pământ) Aceluia spre care arăta steaua. Chiar și astăzi, la 6 Ianuarie, în Germania se păstrează aducerea aminte a celor „trei împărați sfinți”. Vrem să atragem atenția aici că Biblia nu ne spune nici că au fost trei persoane, și nici că ei au fost împărați. Sunt invenții ale bisericii din secolul al 5-lea și din secolul al 8-lea, când acei oameni au primit numele fictive de Cașpar, Melchior și Baltazar.

**2. Ce surse de informare au avut magii?** Însemnătatea simbolică a stelei ca semn al nașterii Împăratului iudeilor era pentru bărbați așa de certă, că s-au hotărât pentru o călătorie prin pustie foarte obositoare și periculoasă pentru împrejurările din timpul acela. Pentru a parcurge cei aproximativ 800 km cu caravanele lor le-a trebuit mai mult de 60 de zile. Găsirea acestui Împărat de curând născut a fost în mod vizibil pentru ei de o deosebită importanță personală. Unii comentatori cred că pe baza concepției timpului *Jupiter* = *steaua împăratului* și *Saturn* = *steaua Israelului* au dedus că în baza conjuncției acestor planete acum trebuie să se fi născut Împăratul iudeilor. Împotriva identității conjuncției planetelor din anul 7 înainte de Hristos, dovedită astronomic, cu steaua Betleemului vorbește în primul rând textul însuși, care este la singular, deci vorbește de *o singură* stea. Planetele Jupiter și Saturn au avut, așa cum s-a dovedit pe baza calculelor făcute cu computerul, la 1 Iunie, 27 Septembrie și 10 Decembrie în anul 7 î. H. o foarte mare apropiere una de alta. Dar și în poziția lor cea mai apropiată, distanța unghiulară era între ele de un grad. Deci ele se puteau recunoaște foarte clar cu ochiul liber ca două stele diferite. Distanța unghiulară dintre

ele era de aproximativ cinci ori mai mare decât distanța dintre călărețul mic (Alcor) al carului mare și steaua Mișar, care se pot vedea independent una de alta. Astronomul *K.-F. Hoffman* a atras atenția că de multe ori la simulări în planetarium în mod voit se prezintă momentul conjuncției nereliefat, ca astfel spectatorii să capete impresia că cele două constelații se contopesc una în alta.

Un alt motiv important pentru care conjuncția planetelor nu putea să fie steaua din Betleem este faptul că fenomenele astronomice se repetă periodic. Nașterea lui Isus este un eveniment unic, care nu se poate repeta. De aceea este foarte improbabil că Dumnezeu a folosit pentru evenimentul unic, și cel mai important, al nașterii Fiului Său un semn care se poate vedea mereu pe cer.

În continuare aflăm din versetele 3 și 4 (din Evanghelia după Matei capitolul 2) că Irod a adunat pe toți marii preoți și pe cărturari (= marele sfat), și a căutat să afle de la ei »unde trebuia să Se nască Hristosul«. Irod nu era iudeu, ci un îndumeu, pus de romani la conducere. De ce Irod a dispus să se cerceteze locul de naștere al lui *Hristos*, și nu al *Împăratului iudeilor*? Informația că acest Împărat de curând născut și Hristos (ebraică Mesia) era una și aceeași Persoană, în mod evident nu putea s-o aibă decât numai de la magii din Răsărit (sau de la unul din sfătuitoarii lui, un iudeu). Dar de unde aveau acești oameni veniți de departe această cunoștință profundă, căci din interpretarea prezentată mai înainte cu privire la Jupiter-Saturn nu se putea deduce că era vorba de Mesia. Numai Dumnezeu Însuși trebuie să le fi descoperit aceasta. Că Dumnezeu le-a vorbit, se vede din versetul 12. Numai așa se poate înțelege de ce înțelepții (magii) au căutat această țară, neînsemnată pentru ei, și care, pe lângă aceasta, era ocupată de străini. Este remarcabil că expresia „Împăratul iudeilor” se mai întâlnește o singură dată într-un alt context, și anume la răstignire: Pilat a întrebat pe Isus în timpul interogatoriului »Ești Tu Împăratul iudeilor?« (Matei 27, 11; Marcu 15, 2; Luca 23, 3; Ioan 18, 33) și pe popor, dacă să elibereze pe »Împăratul iudeilor« (Marcu 15, 9; Ioan 18, 39). Soldații îl batjocoreau cu acest titlu și ca inscripție pe cruce, Pilat a ordonat să se scrie în trei limbi, ebraică, greacă și latină: »Isus din Nazaret, Împăratul iudeilor« (Ioan 19, 19; compară cu Matei 27, 37; Marcu 15, 26; Luca 23, 38). Isus este veșnicul »Domn al domnilor și Împărat al împăraților« (Apocalipsa 17, 14; 19, 16), viața lui pământească cuprinsă între naștere și moarte este încadrată de titlul „Împărat al iudeilor», și acest titlu l-a confirmat Isus înaintea lui Pilat (Ioan 18, 37). Este remarcabil că în textele Noului Testament acest titlu este numit numai de păgâni, și anume de magii din Răsărit, de procuratorul roman Pilat și de soldații romani.

**3. Ce fel de obiect a fost steaua din Betleem?** Direcția arătată de stea a condus pe magi, la început, săptămâni în șir spre Ierusalim. Se pare că Dumnezeu până în acel moment nu le-a făcut cunoscut locul exact. Abia după ce Irod a ordonat cercetarea, rezultatul găsit de marii preoți și de cărturari era: Betleem. Abia atunci când magii au primit porunca de la Irod să meargă la Betleem, steaua a devenit o busolă foarte precisă și individuală. Steaua, pe care ei o văzuseră deja în Răsărit, și care le-a marcat traseul călătoriei spre vest, i-a dirijat acum spre o casă (greacă: *oikia* = casă, dar și peșteră) exact definită. Dacă la început magii au avut impresia că steaua *mergea înaintea lor* (versetul 9), ea *se oprește* acum, și anume exact »deasupra locului unde era Pruncul« (versetul 9b). Ajunși la țintă, steaua se comportă – exprimat în limbaj astronomic – ca un satelit, care se mișcă sincron cu pământul. Numai în felul acesta apare pentru un observator de pe pământ că nu se mișcă. Toate obiectele astronomice cunoscute (stele fixe, planete, comete) au o mișcare (aparentă) pe bolta cerească, adică ele sunt principial nepotrivite să indice permanent o direcție (adică, traseul călătoriei), sau să marcheze o poziție fixă pe pământ (aici: casa nașterii lui Isus în Betleem). În felul acesta sunt excluse toate corpurile astronomice cunoscute, sau configurația lor, de a fi steaua din Betleem. Eu sunt ferm convins că este vorba de un semn de lumină (stea) nou creat pentru traseul călătoriei magilor, căci »nici un cuvânt de la Dumnezeu nu este lipsit de putere« (Luca 1, 37). O explicație numai pe orizontală (= numai pământească, fără a include pe Dumnezeu) a istoriei călătoriei oamenilor din Răsărit (Orient), fără să se țină seama de intervenția directă a lui Dumnezeu, este în opoziție cu numeroasele afirmații detaliate ale textului din Noul Testament. În Vechiul Testament este un caz asemănător al marcării traseului unei călătorii, și anume ieșirea poporului Israel din Egipt. Și aici Dumnezeu a creat un stâlp de foc (și un nor) numai pentru

desemnarea traseului călătoriei și poziția lui era în funcție de viteza călătoriei și de sensul prescris (Exodul 13, 21-22).

Aici trebuie să facem o remarcă, căci altfel s-ar putea ajunge la neînțelegeri. În Evanghelia după Matei 2, 6 Betleemul este numit *nicidecum cea mai neînsemnată dintre căpeteniile lui Iuda*, în timp ce în Mica 5, 2 se spune că *»ești prea mic între cetățile de căpetenie ale lui Iuda«*. A citat Matei aici greșit, sau nu a cunoscut adevărul? Este tocmai invers, așa cum va deveni clar dintr-un exemplu istoric. În partea de sud a Brüsselului se află o localitate numită Waterloo. La începutul secolului 18 Waterloo era un sat necunoscut și neînsemnat. Aceasta s-a schimbat fulgerător la 19 iunie 1815. Acolo a fost învins *Napoleon* de către *Wellington* și *Blücher*. De atunci Waterloo se găsește în cărțile de istorie și în enciclopedii. Unele orașe au ridicat Waterloo-monumente, ca amintire la victoria asupra lui *Napoleon*. În Vechiul Testament Betleemul este amintit, pentru prima dată, ca loc de înmormântare al Rahelei (Geneza 35, 19). Mai târziu este numit cetatea natală a lui David (1 Samuel 16, 1). După reîntoarcerea din captivitatea babiloniană locuiau acolo 123 de oameni, potrivit cu relatarea din Ezra 2, 21; era deci un sat mic. Și pe timpul lui Mica – deci aproximativ 700 de ani înainte de nașterea lui Isus – Betleemul era un sat mic. De aceea se spune în Mica 5, 1 *»ești prea mic ...«*. Dar odată cu împlinirea prorociei Betleemul a căpătat o însemnătate deosebită. Decând S-a născut acolo Fiul lui Dumnezeu, Betleemul este *»nicidecum cea mai neînsemnată dintre căpeteniile lui Iuda«* (Matei 2, 6). Cei mai mulți oameni – indiferent de naționalitate și de confesiune – știu despre acest loc.

#### **4. Pentru ce face Dumnezeu pe acești străini să călătorească, care au provocat atâta neliniște?**

Textul din Evanghelia după Matei 2, 1-12 nu ne dă un răspuns direct, și totuși din întreaga mărturie a Scripturii putem să deducem două răspunsuri:

**a)** În timpul profețiilor Vechiului Testament, care nu par să înceteze, Dumnezeu făgăduiește poporului Israel pe Mesia, Cel care va veni, cu mereu alte nume noi (de exemplu: sămânța femeii, Mântuitorul, Tatăl veșnic, Minunat, Prințul păcii, Domn în Israel, Soarele neprihăririi), pentru a descoperi tot mai mult Ființa Lui. Referindu-Se la aceasta, Isus putea spune *»Scripturile mărturisesc despre Mine«* (Ioan 5, 39). Acum sosise timpul; vremea s-a împlinit (Galateni 4, 4), Mesia S-a născut. Cât de mult dorește Dumnezeu ca aceasta să fie făcut cunoscut poporului! El face ceva neobișnuit: Dumnezeu informează pe câțiva astronomi străini cu privire la nașterea lui Hristos și creează o stea specială cu lumină strălucitoare, care stă simbolic pentru această veste. El trezește dorința în acești oameni să plece într-o călătorie lungă, de câteva săptămâni, sau luni chiar, cu multe pericole și însoțită de eforturi mari, ca să caute pe Isus și să-L onoreze ca Împărat. Ajung până la Irod cu această dorință, care se îngrozește de Împăratul cel nou și cheamă pe toți marii preoți și pe cărturari la sfat. Prin această derulare a călătoriei, călăuzită de Dumnezeu, toți conducătorii spirituali ai poporului află că acum s-a împlinit timpul când trebuia să vină Mesia. „Unde”, le era cunoscut din Mica 5, 1 (compară și cu Matei 2, 4-6); de la bărbații din Răsărit află că până atunci necunoscutul „când” s-a transformat în „acum”. Puteau acum să meargă direct la Betleem, ca să se convingă de rezultatele studiului lor – Hristos se naște în Betleem! Puteau să se închine Salvatorului lor și printr-o campanie imediată puteau să vestească aceasta tot poporului în Templu și în toate sinagogile. Dar ei nu s-au folosit de această ocazie, și mai mult chiar, s-au făcut vinovați, nefăcând cunoscut poporului această veste importantă a mântuirii. În Evanghelia după Matei 23, 13b se relatează cum Isus le confirmă mai târziu, că ei sunt oameni pierduți: *»nici voi nu intrați în Împărăția cerurilor, și nici pe cei ce vor să intre, nu-i lăsați să intre.«*

**b)** Magii din răsărit nu aparțin poporului Israel ales de Dumnezeu. Ei nu știau nimic despre un Salvator din starea de vină și păcate. Dar când au auzit mesajul despre Hristos, au plecat imediat spre El. Ei aduc adorare lui Isus. Biblia spune: *»Oricine va chema Numele Domnului (Isus) va fi mântuit«* (Romani 10, 13). Oamenii au găsit mântuirea. Ei ne sunt un exemplu în comportarea lor. În afară de aceasta, Dumnezeu face foarte clar aici: mântuirea este pentru toți oamenii, din toate popoarele.